

Slovo k povzbuzení na neděli 10. března 2024, na 4. neděli postní – B
Biblická čtení: 2Kron 36,14-16.19-23; Ž 137; Ef 2,4-10; Jan 3,14-21

Milé sestry, milí bratři,

čtvrtá neděle postní – pojmenovaná **Laetare** podle vstupní antifony *Laetare, Jerusalem, „Vesel se, Jeruzaléme“* – před námi opět rozevívá krásná **biblická čtení**.

Ve starozákonním máme před sebou úryvek z **Druhé knihy kronik**. Při bohoslužbě ne příliš často čtené Knihy kronik opakují a rozvíjejí to, co čteme i v jiných knihách starozákonních dějin; začínají stvořením světa a končí babylónským vyhnanstvím. O něm je i **dnešní text**. Shrnuje důvody poroby Jeruzaléma a následného vyhnanství, pokorně je interpretuje jako důsledek nevěrnosti Hospodinu a končí začátkem návratu do Zaslíbené země.

Zaprvé nám tak připomíná známou pravdu, že každé **utrpení**, dokonce i takové, které si člověk sám nějak způsobí, se mu nakonec může stát Božím **požehnáním**. Může se stát **důvodem** jeho vnitřní **proměny**, může ho přivést k pokoře a milosrdenství, k návratu k Bohu. Ne nepodobně tomu, jako se babylónské vyhnanství stalo nakonec **požehnáním** pro celý **Izrael**. Ostatně že právě ve vyhnanství se probouzí **touha** po návratu k Bohu a může se měnit lidské **smýšlení** k lepšímu, svědčí i následný **žalm** («při řekách babylónských»), jeden z nejpůsobivějších ze všech sto padesáti.

A **zadruhé** nám dnešní první čtení říká, že kýžená **Boží pomoc** či **Kristovo navštívení** mohou k člověku přijít **z docela nečekané strany**, odkud by se člověk ani nenadál. Ne nepodobně, jak se to stalo v případě **ediktu** dovolujícího návrat vyhnanců do vlasti, který roku 538 př. Kr. vydal perský král **Kýros**. Ač pohan, stal se **Božím nástrojem**, mesiášskou postavou, jedním z předobrazů Krista. Je dobré být i něčemu podobnému **otevřen**, nečekanou a třeba i docela nenáboženskou pomoc umět vnímat také **jako Boží**. A zároveň se chtít takovou nečekanou – již křesťanskou – pomocí druhým lidem stávat...

Ve druhém čtení otevíráme **List Efezským**. Přechtený úryvek je jedním z pavlovských shrnutí samotného základu křesťanské existence, **primátu milosti**. «Milostí jste tedy spaseni skrze víru». To je formulace, která v dějinách teologie i církve sehrála svou **velkou roli**, stala se biblickým zakotvením Lutherova principu *sola fide*, že jen vírou je člověk spasen. Na což odpověděl katolickou naukou o ospravedlnění, o nutnosti i spolupráce člověka s Boží milostí Tridentický koncil. Buď jak buď, v každém případě nám Pavlova slova říkají, že Boží **milost** vždy **předchází, provází** a vede k **naplnění** každou naši dobrou snahu. Jako Boží síla vyvěrající z živého **vztahu** člověka s Bohem, Kristem, jako síla vedoucí k dobru a ke spáse.

«Jsme přece jeho dílo stvoření v Kristu Ježíši k dobrým skutkům. Bůh je předem připravil, abychom je pak uskutečňovali ve svém životě» pokračuje text. I to je projev **primátu milosti**, že Bůh nás stvořil, do života povolal, abychom **konali dobro**, které on sám pro každého z nás **připravil, předurčil**. Je na nás, abychom toto dobro **našli** a s Boží pomocí je **vykonali**.

Vnímání **času** jako **předem naplněného Bohem připraveným dobrem**, jež je nám **uloženo** v čase života **najít a vykonat**, vyjadřuje naše poslání ve světě: Chtít přijít na to, **co dobrého** můžeme **vykonat**, jakým dobrem **naplnit čas** své existence, jak **využít své síly**. Ptát se nejlépe každého rána, k čemu dobrému nás Bůh dnes volá. A s jeho pomocí, která je již předem také připravena, se příslušné dobro snažit také vykonat. Aspoň nějak.

Čas je nám dán **k proexistenci** a **nikoliv k prokrastinaci**, řečeno jinými slovy.

Skutečnost, že **ještě žijeme**, můžeme také chápat, jakože jsme ještě všechno určené dobro **nevykonali**, že pro ně **nás** zde na zemi **Bůh chce** stále mít. Jistěže, v důsledku své slabosti **nikdy** nevykonáme dobro všechno, spoustu času jsme již **promarnili** a obrovské množství dobra **nevykonali**, často způsobili i jeho opak, **zlo**. Přesto stojí za to se o dobro stále znovu

snažit, abychom s Boží pomocí vykonali ještě aspoň nějaké, byť sebenenápadnější. **Jakékoli vykonané dobro**, i pozdě či dodatečně vykonané, **má smysl...**

V **evangelium** nasloucháme Kristovým slovům **podle Jana**, závěrečné části Ježíšova nočního **rozhovoru s Nikodémem**, farizejem, členem velerady, který ze strachu před ostatními vyhledal Pána Ježíše v noci, pod rouškou tmy.

Nejprve z Kristových úst zazní **předpověď kříže**, jeho vyvýšení, největšího zjevení Boží lásky: «Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jednorozemého Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný». A pak **vysvětlení**, proč se člověk někdy **zdráhá** ke Kristu, skutečnému Světlu přijít: «Každý totiž, kdo páchá zlo, nenávidí světlo a nejde ke světlu, aby jeho skutky nebyly odhaleny. Kdo však jedná podle pravdy, jde ke světlu, aby se ukázalo, že jeho skutky jsou vykonány v Bohu».

Kříž, stálý pohled na kříž, každé znamení kříže nám mají být **připomínkou Boží lásky**. Kříž se má stát **formou** i naší pozemské existence, naší **proexistence**, našeho **života pro** Boha, dobro a pro druhé, způsobu života přinášejícího i **oběť**, je-li jí zapotřebí.

Kříž, jak rozjímali již i nejstarší církevní otcové, je i **základní strukturou** světa, bodem, který spojuje zemi s nebem, horizontálu s vertikálou: «Pohlédneme-li na cokoli ve světě, je snad možné, aby to bylo spravováno nebo mělo soudržnost bez této podoby (kříže)? Moře totiž nelze křížovat, pokud toto trojpaon, které se nazývá plachtou, nezůstane na lodi neporušeno. Zemi bez něho nelze orat, havíři a řemeslníci nemohou svou činnost vykonávat bez nástrojů, které mají tuto podobu. Lidská postava se od těla nerozumných zvířat neodlišuje ničím jiným než vzprímeným držením a možností rozepnout ruce, jakož i tím, že v její tváři od čela vystupuje nos, jímž u živého člověka prochází dech a který nemá jinou podobu než podobu kříže». Jako jeden za všechny vyznává svatý **Justin**, první z církevních otců, který se pokusil propojit křesťanskou teologii s filozofií, i aby ukázal, jak celý svět i jeho poznání ukazují na Krista a jeho kříž.

A že člověk konající **zlo**, respektive nekonající dobro, se často **bojí světla**, nechce se mu na ně jít, aby nebyl odhalen, zbyla-li mu aspoň špetka soudnosti, je asi celkem zřejmé. I v tom můžeme hledat **důvod**, proč se někdy **za Pánem Ježíšem** přijít **zdráháme...**

Milé sestry, milí bratří, kéž bychom za Pánem Ježíšem přišli a i z dnešního Božího slova si něco odnesli, každý nejlépe to, co pro svůj každodenní život v nynější době nejvíce potřebuje. Zvláště pak pokud v dnešním Božím slově najde něco, co mu přinese **radost**, co ho potěší, má-li se dnešní neděle i nám všem stát radostnou nedělí **Laetare**:

Ať už je to vědomí, že i **těžké věci** se mohou nakonec stát **požehnáním** a že i zdánlivě profánní může být **Boží a Mesiášské** (první čtení). Ať už je to připomenutí, že **veškerý čas**, který je nám dán, je předem v Boží mysli **naplněn dobrem**, které my máme **vykonat**, a **milostí**, která je nám k jeho uskutečnění **nabídnutá**, a proto že žádný život v čase za jakýchkoli okolností nemůže být zbytečný a marný (druhé čtení). Anebo pohled na **kříž**, maximu zjevení **Boží lásky**, základní strukturu stvořené existence a základní podobu naší proexistence, pohled, který je tak důležitý (evangelium).